

OLOMOUČ
23. – 26. ZÁŘÍ 2010

ČNIIIIIL NOVI?

Organon VII

Katedra filosofie FF ZČU • Katedra filosofie FF UP • Katedra logiky FF UK

Workshop Organon VII.: ¿Nihil Novi?
pořádaný v rámci projektu ESF OPVK č. CZ.1.07/2.2.00/07.0217
ORGANON: Learning Management System pro výuku logiky
je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Sborník abstraktů ze semináře ORGANON VII.: ¿Nihil Novi?
věnovaného otázkám výuky logiky
pořádaného katedrou filosofie FF ZČU v Plzni
na půdě katedry filosofie FF UP v Olomouci,
v návaznosti na semináře katedry logiky FF UK v Praze
v Olomouci ve dnech 23. – 26. září 2010

editoři: Ludmila Dostálová, Karel Šebela
Plzeň 2010

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Námět na výuku logiky pro studenty filosofie

Mgr. Tomáš Holeček, Ph. D.

holecek@ojrech.cz

Filosofický modul FHS UK v Praze

S ohledem na obvyklé problémy výuky logiky pro studenty filosofie nabízím kombinaci

- 1) výkladu logické stavby *Principia Mathematica* s předvedením a výcvikem dokazovacích dovedností a
- 2) komentované četby Aristotelova spisu *O vyjadřování*.

Cílem takového dvousemestrálního kurzu v současnosti přednášeného v rámci profilových seminářů Filosofického modulu na FHS UK je ukázat studentům filosofie společné principy logické práce v tradiční i moderní logice.

Ze zakládajícího spisu moderní logiky Bertranda Russella a Alfreda North Whiteheada *Principia Mathematica* navrhuji vyložit výběr primitivních idejí z kapitol 1 až 14, tj.:

1. elementární výrok (elementary proposition),
2. elementární výroková funkce (elementary propositional function),
3. tvrzení (assertion),
4. tvrzení výrokové funkce (assertion of a propositional function),
5. negace,
6. disjunkce,
7. obecný kvantifikátor,
8. individuum;

dále principy budování systému pomocí definic a pravidel a využívané dovednosti skládání a dosazování. Studentům je možné předvést a donutit je k tomu, aby se naučili několik důkazů nově vkládaných tvrzení z kapitol 2 až 5 a z kapitol 9 a 10. Výklad zahrnuje i vysvětlení původní teorie typů a neúplných symbolických výrazů. Důraz přitom bude kladený na principy práce se symbolickými výrazy, především na jejich skládání.

Z klasického a ve filosofii neobyčejně vlivného Aristotelova spisu *O vyjadřování* navrhuji vyložit výchozí stanovení idejí z kapitol 1 až 6, tj. jména (onoma), slovesa (rhéma), věty (logos), výroku (logos apofantikos), přirčení (katafasis) a odepření (apofasis) s důrazem opět na principy skládání a rozkládání. Dále navrhuji vyložit autorovo předvedení především složených výroků z kapitoly 10, což umožní kromě obvyklého srovnání s kvantifikátory moderní logiky i nalezení společných principů logické práce.

V příspěvku budu na závěr komentovat smysl takové výuky pro studenty zaměřené na filosofii a uvedu důvody, které mne vedly k uvedenému návrhu. Tento návrh bude ale ostatním předložený jen k promyšlení a uvážení; nemyslím, že by se zmíněný dvousemestrální kurz měl stát modelovým příkladem.